

Sygn. akt III CSK 238/15

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa E. G. sp. z o.o. w W.
przeciwko S. sp. z o.o. - spółce komandytowo akcyjnej w K.
i SE. S.A. w K.
o ustalenie nieważności umowy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 października 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej SE. S.A. w K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 23 grudnia 2014 r.,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanej SE. S.A. w K. na rzecz strony powodowej
kwotę 3600,- (trzy tysiące sześćset) złotych z tytułu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2014 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację strony pozwanej S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – spółki komandytowo-akcyjnej w K., uprzednio M. I. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – spółka komandytowo-akcyjna w K. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 2 kwietnia 2013 r., mocą którego powództwo zostało uwzględnione i ustalona nieważność umowy z dnia 19 października 2009 r., zawartej między spółką M. I. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo-akcyjna w K. a SE. S.A. w K., w formie aktu notarialnego, na podstawie której ustanowiona została na rzecz SE. S.A. hipoteka kaucyjna łączna, ujawniona we wskazanych księgach wieczystych, prowadzonych na rzecz nieruchomości stanowiących własność pozwanej spółki. Uwzględnienie powództwa wyniknęło z uznania wskazanej umowy między stronami jako sprzecznej z zasadami współżycia społecznego w warunkach niegodziwości i z umowy podmiotów podejmujących tę czynność, po to, by w istocie uniemożliwić zaspokojenie wierzytelności powódki. W tej sytuacji czynność prawna była nieważna na podstawie art. 58 § 2 k.c., a uwzględnienie powództwa nastąpiło na podstawie art. 189 k.p.c.

Rozpoznając apelację strony pozwanej Sąd Apelacyjny sformułował zagadnienie prawne i przedstawił je Sądowi Najwyższemu, który podjął w dniu 14 marca 2014 r. uchwałę w sprawie III CZP 121/13. Będąc związany treścią tej uchwały i wyrażonym w niej stanowiskiem prawnym, Sąd drugiej instancji uznał, że żaden z zarzutów zawartych w apelacji pozwanej nie znajduje usprawiedliwienia, a objęte nią rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji odpowiada prawu.

W skardze kasacyjnej pozwana SE. S.A. zarzuciła Sądowi Apelacyjnemu naruszenie w zaskarżonym wyroku, w przedstawionej kolejności: art. 189 w związku z art. 390 § 2 k.p.c. i art. 10 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece przez ich błędną wykładnię; art. 189 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie; art. 58 § 2 k.c. w związku z art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie; art. 58 § 2 w związku z art. 5 k.c. przez błędną wykładnię; art. 58 § 2 w związku z art. 527 § 1 k.c. przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie; art. 278 § 1 w związku z art. 227 i art. 229 k.p.c.; art. 58 § 2 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie; art. 454 k.c. przez niewłaściwe

zastosowanie oraz art. 328 § 2 w związku z art. 229 i art. 230 k.p.c. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi do rozpoznania a następnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie po uchyleniu wyroku orzeczenie co do istoty sprawy i oddalenie powództwa w całości.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona powodowa wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej oraz jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na nie spełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazana została potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości, to znaczy ustalenie relacji między art. 527 a art. 58 § 2 k.c. oraz potrzeba rozważenia istotnych zagadnień prawnych. Pierwsze z nich odnosi się do przesłanek ustalenia nieważności czynności prawnej działanej ze względu na dokonanie jej w szczególnych warunkach z pokrzywdzeniem innego wierzyciela. Drugie zagadnienie dotyczy zawarcia umowy ustanowienia hipoteki na zabezpieczenie wierzytelności powstałej wcześniej, wymagalnej i podlegającej egzekucji, a trzecie zawarcia umowy ustanowienia hipoteki w sytuacji występowania zamiaru pokrzywdzenia wierzyciela. Zasygnalizowanie tych zagadnień, bez szczegółowego ich prezentowania wynika stąd, że zagadnienia te albo nie mają żadnego związku z rozpoznawaną sprawą (zagadnienie pierwsze i drugie), poza wyobrażeniem skarżącej, albo ich rozpatrzenie pozostanie bez wpływu na rozstrzygnięcie sprawy. W drugiej podniesionej kwestii odpowiedź zależy w istocie od okoliczności konkretnie rozpoznawanej sprawy. Z kolei, nie ma potrzeby dokonywać wskazywanej przez skarżącą wykładni przepisów, gdyż skarżący nie wykazał dostatecznie, aby był to przedmiot kontrowersji w orzecznictwie i przywołać można orzeczenia Sądu Najwyższego wskazane w odpowiedzi na skargę. Należy ponadto przywołać uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2014 r., III CZP 121/13, będącą odpowiedzią na pytanie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie, którą skarżąca, mimo związania Sądu poglądem wyrażonym w uchwale, kwestionuje w skardze kasacyjnej i w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie.

W rezultacie, mimo obszerności skargi kasacyjnej i samego uzasadnienia wniosku o jej przyjęcie nie spełnia on przesłanek wymaganych przez art. 398⁴ § 2 k.p.c. To prowadzi do konkluzji o konieczności zastosowania art. 398⁹ § 2 k.p.c. i orzeczenia jak w postanowieniu, z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

eb